

Asia: VN/1514/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sähkömarkkinalain sekä sähköntoimitussopimusten vertailuvälineestä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Yrittäjät kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto koskien asiaa VN/1514/2022 Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sähkömarkkinalain sekä sähköntoimitussopimusten vertailuvälineestä annetun lain muuttamisesta. Lakimuutoksilla pantaisiin toimeen muun muassa työ- ja elinkeinoministeriön asettaman älyverkkotyöryhmän loppuraportissa lokakuussa 2018 esittämiä toimia.

Ehdotettuja toimia ovat yhteislaskutus, jakeluverkkomaksujen rakenteiden yhtenäistäminen sekä markkinapohjainen loppukäyttäjän kuormanohjaus. Lisäksi esitetään rajattavaksi uuden, etämyynnissä tehdyn sähkönmyyntisopimuksen voimaantuloaikaa sekä pantavaksi täytäntöön sähkömarkkinadirektiivin säännös, jolla säännellään määräaikaisten kiinteähintaisten sähkönmyyntisopimusten irtisanomismaksuja.

Nähdäksemme luonnoksessa esitetyt toimet edistävät positiivisella tavalla loppukäyttäjien osallistamista ja kuluttajien asemaa sähkömarkkinoilla.

Keskeiset huomiot

Suomen Yrittäjät kannattaa esityksen keskeisiä tavoitteita ja yhtyy näkemykseen siitä, että sähköjärjestelmää kehittämällä tulee parantaa asiakkaiden mahdollisuuksia osallistua aktiivisesti sähkömarkkinoille ja edistää toimitusvarmuuden ylläpitoa. Erityisesti sähkön vähittäismarkkinoiden jouston lisääminen sekä joustavan tuotannon ja kulutuksen yhteensovittaminen ja

järjestelmäintegraation parantaminen jousto- ja varastointiratkaisuina ovat kriittisen tärkeitä tavoitteita Suomen sähköjärjestelmän tulevaisuuden kannalta.

Uusiutuvan sähköntuotannon osuuden kasvun seurauksena säätövoiman ja erityisesti sähkön kulutusjoustopalvelujen tarve on kasvanut ja tulee kasvamaan myös jatkossa. Markkinaehtoinen, aiempaa dynaamisempi kuormanohjaus on siksi tärkeä osa tulevaisuuden sähköjärjestelmää. Kuten älyverkkotyöryhmän loppuraportissa todetaan, markkinaehtoisen kuormanohjauksen ansiosta aiempaa suurempi osa suomalaisista saadaan kustannustehokkaasti kulutusjoustopalveluille, millä voidaan parantaa esimerkiksi sähkön toimitusvarmuutta kulutusjoustopalvelujen lisääntymisen myötä.

Kulutusjoustopalveluihin panostaminen on huomattavasti kustannustehokkaampi sähkömarkkinoiden vakauttamiskeino kuin esimerkiksi julkisesti rahoitettu säätövoima tai uusiutuvan energian säätövoimavelvoitteet. Kulutusjoustopalvelujen lisäämisen yhteiskunnallinen hyöty ylittää selvästi esitettyjen toimien kustannukset. Markkinapohjaisen kuormanohjauksen mahdollistaa jo meneillään oleva sähkömittareiden uusinta.

Dynaamisempaan kuormanohjaukseen siirryttäessä tulee ottaa huomioon erilaisten loppukäyttäjien vaihtelevat tarpeet ja riskit. Esimerkiksi sähkökatkon vaikutukset voivat olla joillekin toimijoille huomattavasti vakavampia kuin tavalliselle kotitaloudelle. Lisäksi pienissä yrityksissä toiminta voi tapahtua myös yrittäjän henkilökohtaisen sähköliittymän alla, jolloin yrityksiä voi olla vaikeaa tai mahdotonta erottaa kotitalouksista. Tämä tulisi huomioida markkinaehtoisen kuormanohjauksen kehityksessä ja käyttöönotossa.

Työ- ja elinkeinoministeriön asettaman älyverkkotyöryhmän loppuraportissa lokakuussa 2018 esittämistä toimista tulisi edistää myös erilaisten energiayhteisöjen edistämistä. Hajautettujen energiayhteisöjen ja aktiivisten asiakkaiden energian jakamista tulisi helpottaa kaikkialla Suomessa. Energiayhteisöjen toimintaa tulisi helpottaa siten, että kiinteistöissä tuotettu ja kulutettu sähköenergia voidaan hyödyntää ilman sähkönsiirtomaksua ja veroja. Hajautetun virtuaalisen energiayhteisön jäsenten tulisi voida sijaita missä päin Suomea tahansa ja hyödyntää julkista sähköverkkoa sähkönjakelussa. Hyvin rakennettu energiayhteisöjen sääntely tukee sähkön kuluttajien mahdollisuuksia osallistua aktiivisesti sähkömarkkinoille.

Sähkönjakelun hinnoittelurakenteiden harmonisointi on kannatettava toimi niiltä osin kuin se edistää joustopalvelujen tarjontaa ja alentaa niiden hintaa sekä selkeyttää toimintaympäristöä joustopalvelujen tarjoajille. Samalla muutos voi selkeyttää myös verkkopalvelumaksujen vertailtavuutta.

Yhteislaskutuksen kannatettavana tavoitteena on yhdistää sähkön myynnin ja jakelun kulut samalle laskulle, jotta asiakkaan olisi helpompaa saada kokonaiskuva sähkökustannuksistaan. Yhteislaskutuksessa myyjä laskuttaisi sähkönkäytön ja -jakelun suoraan asiakkaalta ja tilittäisi

jakeluverkonhaltijan osuuden sille sovitussa maksuaikataulussa. Yhteislaskutus tekisi siten kulutuksen kokonaiskustannusten hahmottamisesta vaivattomampaa asiakkaille. Toisaalta hyöty tulee myös suhteuttaa muutoksen kustannuksiin: esitetty velvoite kasvattaisi verkkoyhtiöiden järjestelmäkustannuksia. Investointikustannukset tulevat lopulta asiakkaiden maksettaviksi. Näiden kustannusten suuruusluokan arviointi on oleellista yhteislaskutuksen kannatettavuutta arvioidessa.

Kunnioitavasti

Suomen Yrittäjät

Roope Ohlsbom

ekonomisti

Ohlsbom Roope
Suomen Yrittäjät